

Een miljoen voor groen

Alkmaar investeert in nieuwe bomen, óók in crisistijd

Wie Alkmaar zegt, denkt sinds kort niet alleen aan kaas, maar ook aan een miljoen euro voor groen. Het is opvallend dat in deze krappe tijden het gemeentebestuur van Alkmaar niet bezuinigt, maar juist investeert in groenvoorzieningen in de stad. Onderdeel van de Bomennota 2012 is een eenmalige bomenimpuls van duizend bomen in Alkmaar, een bomenbeleid en een lijst met monumentale bomen.

Auteur: Santi Raats

Waar praktisch alle gemeenten met betrekking tot het openbaar groen de hand stevig op de knip houden omdat dit budget het geschiktst lijkt om in te snijden, pakt de wethouder groen in Alkmaar, Anjo van de Ven, uit en investeert in groen.

Alkmaar

In Alkmaar, waar 65 procent van de in totaal 45.000 bomen langs wegen, straten en pleinen staat en inheemse bomen de hoofdstructuur bepalen, staan in de binnenstad weinig grote, mooie bomen. Alkmaar heeft de afgelopen decennia hard gewerkt aan bebouwing en aanleg van infrastructuur, zowel boven- als ondergronds en wil deze ambities ook graag voortzetten. In het coalitieakkoord zijn nu plannen opgenomen om een groene inhaalslag te maken. Boombeheerder Cees Bas: 'Een inventarisatie was mogelijk doordat Alkmaar in 2007 is gestart met het verzamelen van alle boomgegevens in een boombeheersysteem van Groenestein en het up-to-date houden daarvan door consequente boomcontroles.'

Bomennota 2012

De komende tien jaar wil Alkmaar zo'n 4.500 bomen vervangen die aan het eind van hun

levensloop zijn. Daarnaast wil men een miljoen beschikbaar stellen voor de aanplant van duizend extra bomen. De bomenverordening is vereenvoudigd en de ruim 150 monumentale bomen die de stad kent, komen op een beschermingslijst te staan. Opvallend dat er geïnvesteerd wordt in plaats van bezuinigd. Wethouder Van de Ven: 'Een investering in het groen staat niet alleen garant voor een visueel aantrekkelijke stad. Mooie en gezonde bomen zorgen ook voor een goed vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven in de stad en dragen zo bij aan een gezonde economie. Een mooie, groene omgeving levert besparingen op in de gezondheidszorg en nieuwe bomen zorgen er voor dat ook in de toekomst voor een aangenaam leefklimaat in de stad.' Alkmaar wil niet alleen dat haar groen zichtbaar en voelbaar is, maar ook dat het eetbaar is: onder de nieuwe aanplant zal aandacht geschonken worden aan het planten van grote bomen én kleinere bomen met bessen en andere vruchten en zal de gemeente ook fruitboomgaardjes op zo veel mogelijk plekken proberen te plaatsen. In de nota staat een groencompensatieregeling beschreven, waardoor Alkmaar zich committeert aan het zo veel mogelijk terugplanten van een nieuwe boom voor iedere gekapte boom in de openbare ruimte. Alkmaar wil in de bomen-

hoofdstructuur zo veel mogelijk inheemse bomen planten die passen bij de ondergrond, zoals de strandwallen en de drooggemaakte polders.

Vereenvoudiging bomenverordening

De kapverordening wordt vereenvoudigd (raad moet nog instemmen): voor alle bomen in de openbare ruimte met een stamdiameter dikker dan 20 centimeter blijft een kapvergunning nodig. Voor de bomen die op de monumentale bomenlijst staan of komen te staan zal dat ook zo blijven, maar alle bomen op particuliere grond zijn vrijgegeven, op voorwaarde dat de perceeloppervlakte kleiner is dan 200 vierkante meter. Om kaalslag op grotere percelen te voorkomen, blijft de kapvergunning voor particuliere grond groter dan 200 vierkante meter in stand. Wethouder Van de Ven: 'Met dit voorstel voor de vereenvoudigde kapvergunning bespaart Alkmaar manuren, namelijk beoordelen aanvragen en administratieve afhandeling. Het doel van de nieuwe verordening is niet primair bezuinigen. Het gaat in eerste instantie om deregulering voor de burgers en bedrijven. Het wordt dus gemakkelijker voor de mensen én het bespaart de gemeente ook nog geld.' Cees Bas: 'Het aantal kapaanvragen zal dalen omdat bewoners eerder bomen in hun tuin kunnen omzagen, zonder

vergunning. Dat betekent minder papierwerk, maar een grotere kans op minder bomen in de stad. Waar wij als beheerder eerder nog konden zeggen: "laat er één van de drie staan" of "snoei de boom", vervalt die mogelijkheid. Het is wel zo dat momenteel 99 procent van alle particuliere aanvragen gehonoreerd wordt.'

Uitvoering

Het groen dat 'op' is en vervangen moet worden, betreft met name esdoorns en Populieren, maar ook meidoorns en lijsterbessen. Het vervangen van slechte bomen moet zo veel mogelijk gaan in combinatie met ander werk in de buurt, wanneer bijvoorbeeld de straat een nieuw profiel krijgt of de riolering vervangen wordt. In bepaalde gevallen kunnen bomen weer op de riolering worden geplant, bij gebrek aan ruimte. Voorwaarde daarbij is dat de riolering gerelined is, wat wil zeggen dat er een soort kous binnen in de rioolbuis wordt getrokken, waardoor de afvoer weer goed werkt en er geen boomwortels in de buis kunnen groeien. Maar de verwachte levensduur van de bomen mag dan niet langer zijn dan de (rest)levensduur van het gerelinede riool. De aanleg- en onderhoudswerkzaamheden vinden plaats volgens het basisprincipe *people, planet* en *profit*, door bijvoorbeeld het gebruik van afbreekbare ondergrondse boomverankeringen en door vrijkomend snoeihout zo veel mogelijk te verwerken in houtrillen, versnipperen en af te voeren naar een recyclebedrijf. Cees Bas: 'Het onderhoud van de duizend extra bomen kan onze gemeente wel opvangen, dit vanwege planmatig boombeheer. We hebben een eigen bomenploeg van drie man die met een gehuurde kleine of grote hoogwerker voortdurend bezig zijn met snoeien. Twee ervan zijn ETW'ers. Zij voeren tegelijkertijd de VTA uit.' Wethouder Van de Ven: 'Het eerste jaarsonderhoud wordt betaald uit het extra budget.

Doordat Alkmaar de laatste jaren het verwaarloosde en (het grootste deel van) het achterstalige boomonderhoud heeft weggewerkt kan er de komende jaren efficiënter gewerkt worden. Ook is de aannemer continue aan de slag om de productiviteit te verhogen. Zo is onlangs nieuw materieel aangeschaft waarmee het vrijkomende hout goedkoper afgevoerd kan worden.'

Ook is er 50 duizend euro beschikbaar voor bewonersinitiatieven in het groen, hetgeen op termijn besparingen in onderhoud moet opleveren. Wethouder Van de Ven: 'Er zijn nu al in Alkmaar bewonersgroepen actief met het knotten van wilgen en het onderhouden van fruitbomen en een buurtfruituin. Alkmaar hoopt dat dit in de toekomst zal toenemen. Samen met bewoners werkt Alkmaar nu aan de plannen voor een buurtpark op de plek van de oude stadskwakerij en een aantal postzegelparkjes. Bewoners geven aan wat zij in dit park nodig hebben en hoe zij gaan bijdragen om het plan te realiseren. Dat kan zijn door zelf actief de handen uit de mouwen te steken maar ook door het zoeken van sponsoren of het regelen van benodigde materialen en diensten.'

Betrokkenheid bewoners

De gemeente betreft bewoners actief bij plannen voor bomen in hun buurt. Er is 50.000 euro beschikbaar voor bewonersinitiatieven in het groen. Bij de start van de lente 2012 heeft de gemeente de bomenbarometer gelanceerd. Hierop houdt zij de stand bij van de aanplant van extra bomen in de stad. Alkmaarders kunnen verzoeken doen voor het planten van extra bomen via 1000bomen@alkmaar.nl. Er zijn tot nu toe dertig verzoeken binnengekomen. De gemeente zorgt voor informatie via persberichten, de gemeentelijke groensite, buurt- en wijkbijeen-

komsten of informatiebrieven. Cees Bas: 'Met name om binnen het budget van een miljoen te blijven, gemiddeld duizend euro per boom, moeten we goed zoeken naar geschikte plantplaatsen, want in de binnenstad kunnen er niet veel bomen bij; daar ligt het erg vol met kabels en leidingen. Ook kost aanplant in de binnenstad per boom veel geld omdat daar een groot plantgat en de juiste groeiomstandigheden moeten worden aangebracht wil je een boom een beetje levensduur meegeven. Daarom is samenspraak met de bewoners ook zo belangrijk. Zij weten vaak heel goede plantplaatsen voor bomen bij hen in de buurt. Tot nu toe hebben we het afgelopen plantseizoen al honderdvijftig bomen extra geplant. In de winter komen er zeker nog vier- tot vijfhonderd bij. Veel scholen hebben ook gereageerd om op de pleinen extra bomen te planten; hier hebben we al een plaatsje voor gevonden. Daarna zullen we verder op zoek gaan naar andere plantplaatsen, bijvoorbeeld door extra bomen in de Alkmaarse parken, het aanvullen van laan- en straatbomen of hier en daar een mooie solitaire boom te plaatsen.'

Financieel

700.000 euro voor de groenimpuls moet komen uit het potje 'reserve incidentele vrije beleidsruimte' en 350.000 euro moet ten laste komen van de 'reserve kredietcrisis'. 950.000 euro zou naar het duizendbomenplan moeten gaan, 50.000 euro naar de groeninrichting van een groot plein (Canadaplein) en 50.000 euro naar de realisatie van groene burgerinitiatieven.